

اخبار اول ماه مه ایران از صدای آلمان، رادیو فردا، بی بی سی و رادیو فرانسه

شنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۸۸

مجموعه

جلوگیری خشونت‌بار از برگزاری مراسم روز کارگر در تهران

مراسمی که قرار بود به مناسبت اول ماه مه، روز جهانی کارگر در تهران برگزار شود، پیش از آغاز با حمله‌ی نیروهای انتظامی و نیروهای امنیتی لباس شخصی روبرو شد. چندین نفر حین این حمله دستگیر شدند.

۹ نهاد کارگری ایران با انتشار اطلاعیه‌ای از همه‌ی کارگران دعوت به شرکت در مراسم روز جهانی کارگر در روز جمعه (۱۱ اردیبهشت / اول ماه مه) در

تظاهرات اول ماه مه سال ۲۰۰۶ در تهران پارک لاله‌ی تهران کرده بودند. ۹ نهاد کارگری یاد شده عبارتند از: سندیکای کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه، سندیکای کارگران نیشکر هفت تپه، اتحادیه آزاد کارگران ایران، هیأت مؤسس بازگشایی کارگران نقاش و تزئینات ساختمان، کانون مدافعان حقوق کارگر، کمیته پیگیری برای ایجاد تشکل‌های آزاد کارگری، کمیته هماهنگی برای کمک به ایجاد تشکل‌های کارگری، شورای زنان و جمعی از فعالین کارگری.

حدود ساعت پنج و نیم عصر روز جمعه (۱۱ اردیبهشت) به وقت تهران، ماموران انتظامی و امنیتی لباس شخصی پس از محاصره‌ی پنهانی پارک اقدام به حمله به کسانی کردند که در پارک لاله جمع شده بودند. در آن میان برخی از مردمی هم که بی‌خبر از برگزاری این مراسم بوده، به قصد تفریح به پارک آمده بودند، با ضرب و شتم همراه با دیگران از پارک به بیرون رانده شدند.

رضا شهابی، عضو سندیکای کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی تهران، در مصاحبه با دویچه وله،

از استقبال حدود ۲۰۰۰ نفر از مراسم روز جهانی کارگر در تهران و حمله‌ی تعداد بیشماری از ماموران امنیتی و انتظامی به این جمع و استفاده از گاز اشک‌آور و باتوم و دستگیری حدود ۵۰ نفر سخن گفت که در میانشان چهار

محمد رضا شهابی، عضو سندیکای شرکت واحد اتوبوسرانی شرکت واحد تهران

تن از چهره‌های شناخته شده‌ی فعال کارگری هم هستند. این چهار تن عبارتند از جعفر عظیمزاده، مریم محسنی، شاپور احسانی و بهروز خباز.

خواسته‌های کارگران

در دعوت‌نامه‌ی نهادهای کارگری ۱۵ خواست مبرم کارگران ایران تقریر یافته است. این خواسته‌ها عبارتند از:

- ۱) تأمین امنیت شغلی برای همه کارگران و لغو قراردادهای موقت و سفید امضا و برچیده شدن فرم‌های جدید قرارداد کار.
 - ۲) حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار، خط مرگ تدریجی است! حداقل دستمزد کارگران باید توسط نمایندگان واقعی و تشکل‌های مستقل کارگری تعیین گردد.
 - ۳) برپایی تشکل مستقل کارگری، اعتصاب و اعتراض و تجمع حق مسلم ماست!
 - ۴) دستمزدهای معوقه باید بدون عذرو بهانه پرداخت گردد!
 - ۵) اخراج و بیکارسازی کارگران باید متوقف گردد!
 - ۶) حقوق زنان و مردان در تمامی شئون اقتصادی - اجتماعی باید برابر باشد.
 - ۷) بازنشستگان باید از یک زندگی مرفه و بدون دغدغه اقتصادی برخوردار شوند.
 - ۸) کارگران با معلمان (کارگران فکری)، پرستاران و سایر اقشار زحمت کش جامعه متحدند و از مبارزات آنان پشتیبانی می‌کنند.
 - ۹) از اعتراضات و خواسته‌های کارگران فصلی و ساختمانی قاطعانه پشتیبانی می‌کنیم.
 - ۱۰) کار کودکان غیرانسانی و استثمارگرانه است. ما با فعالین لغو کار کودک هم سنگر هستیم.
 - ۱۱) منصور اسانلو، ابراهیم مددی و دیگر کارگران زندانی باید بدون قید و شرط آزاد گردند و تعقیب‌های قضایی علیه دیگر کارگران باید فوراً پایان پذیرد.
 - ۱۲) ما خود را متحد با جنبش‌های اجتماعی دیگرمانند دانشجویان و زنان می‌دانیم.
 - ۱۳) ما از کارگران مهاجر مانند کارگران افغانی، به عنوان بخشی از هم طبقه‌ای‌های خود، قاطعانه پشتیبانی می‌کنیم.
 - ۱۴) ضمن تشکر از حمایت‌های جهانی از کارگران ایران، ما کارگران ایران، خود را متحد با دیگر کارگران جهان می‌دانیم.
 - ۱۵) اول ماه مه، باید تعطیل رسمی گردد و هرگونه ممنوعیت و محدودیت برگزاری مراسم این روز ملغی گردد.
- برای شنیدن گفت‌وگو با رضا شهابی بلافاصله پس از به هم خوردن تجمع به مناسبت روز جهانی کارگر فایل صوتی زیر را کلیک کنید!

مصاحبه‌گر: کیواندخت قهاری

تحریریه: شهرام احدی

دوچپه حقوق بشر | ۰۱,۰۵,۲۰۰۹

ایران / اجتماعی

«بازداشت‌های گسترده در ایران در روز جهانی کارگر»

۱۳۸۸/۰۲/۱۱

بهروز کارونی

فعالان کارگری می‌گویند نیروهای امنیتی و انتظامی از برگزاری مراسم روز

جهانی کارگر در شهرهای تهران، سنندج، اهواز و هفت تپه ممانعت به عمل آورده و شماری را بازداشت کردند. تلاش برای ممانعت از برگزاری روز جهانی کارگر در ایران، صبح روز جمعه با بازداشت پنج فعال کارگری در شهر سنندج آغاز شد. این برای سومین بار بود که نیروهای امنیتی و انتظامی جمهوری اسلامی ایران مانع از برگزاری مراسم روز جهانی کارگر توسط تشکل های مستقل کارگری شدند.

در دو سال گذشته، نیروهای امنیتی به ویژه در شهر سنندج مانع برگزاری این مراسم شده و در جریان آنها، شماری از فعالان کارگری بازداشت و محاکمه شدند. براساس گزارشها، پنج فعال کارگری به نام های صدیق کریمی، شریف ساعد پناه، مجید حمیدی، خالد حسینی و ژیان سبحانی، صبح روز جمعه در سنندج بازداشت شدند. جعفر عظیم زاده، رییس هیئت مدیره اتحادیه آزاد کارگران ایران، که عصر روز جمعه در پارک لاله تهران بازداشت شد، با تایید خبر این بازداشت به «رادیو فردا» گفته بود: «با این بازداشتها تلاش کردند تا مانع برگزاری روز جهانی کارگر در سنندج شوند.»

اما شمار بازداشت ها در سنندج افزایش یافت، زیرا به گفته برخی از فعالان کارگری، پنج نفر دیگر از جمله فایق کیخسروی، از فعالان اجتماعی در حوزه حقوق کودک و کارگری، هنگام برگزاری مراسم در عصر روز جمعه بازداشت شدند.

فردین نگهدار، از فعالان کارگری در سنندج، که می گوید شاهد این بازداشتها در پارک امپریه این شهر بوده است، به «رادیو فردا» گفت: «حتی پیش از برگزاری مراسم، حضور نیروهای امنیتی در محل کاملاً مشهود بود.» وی افزود: «با این حال، راس ساعت پنج عصر، مراسم برگزار شد و پس از قرائت قطعنامه و پایان مراسم، شاهد بازداشت پنج تن از فعالان کارگر بودم.»

گزارش های غیر رسمی از بازداشت دهها نفر در تهران

در حالی که این بازداشت ها تاکنون مورد تایید مقام های رسمی جمهوری اسلامی ایران قرار نگرفته است، برخی گزارشهای غیر رسمی حاکی از بازداشت دهها نفر در تهران است.

بر اساس بیانیه ۱۰ تشکل مستقل کارگری قرار بود مراسمی در پارک لاله تهران برگزار شود.

بر اساس این بیانیه، تشکل های مستقل کارگری خواستار زندگی بهتر برای میلیون ها کارگر شده بودند.

افزایش حداقل دستمزدها و توقف اخراج ها از جمله خواسته های کمیته برگزاری مراسم روز جهانی کارگر،

سندیکای کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه، سندیکای کارگران شرکت نیشکر هفت تپه، اتحادیه آزاد

کارگران ایران، هیئت بازگشایی سندیکای کارگران نقاش و تزئینات ساختمان، کانون مدافعان حقوق کارگر، شورای

همکاری تشکل ها و فعالین کارگری، کمیته پیگیری ایجاد تشکل های کارگری، کمیته هماهنگی برای کمک به ایجاد

تشکل های کارگری، شورای زنان و جمعی از فعالین کارگری، بودند.

با این همه، مراسم مورد نظر تشکلهای مستقل کارگری با ممانعت نیروهای امنیتی، انتظامی و لباس شخصی مواجه

شد. ابوالفضل عابدینی، روزنامه نگار در تهران، در این خصوص به «رادیو فردا» گفت: «ورودی های پارک توسط

این نیروها بسته شده بودند.»

در این میان، اتحادیه آزاد کارگران ایران با صدور بیانیه هایی از بازداشت دهها نفر در پارک لاله تهران خبر داده است.

رضا شهابی، از اعضای هیئت مدیره سندیکای کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه، در گفت و گو با «رادیو فردا» این موضوع را تایید کرد و به اسامی چند نفر از بازداشت شدگان مانند جعفر عظیم زاده، مریم محسنی، بهروز خباز، شاهپور احسانی و غلامرضا خانی اشاره کرد.

وی گفت: «زنان و مردان زیادی بازداشت شدند که من آنها را نمی شناختم.»

این فعال کارگری احتمال داد که بیش از ۵۰ نفر بازداشت شده اند.

آقای شهابی در این خصوص توضیحات بیشتری می دهد: «پس از آنکه حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر توانستند که در ضلع شرقی آب نما پارک لاله جمع شوند، با حمله نیروهای اطلاعاتی و انتظامی مواجه شدند که اقدام به بازداشت آنان کردند.»

او اضافه کرد: «کسانی که مقاومت می کردند و نمی خواستند سوار مینی بوس های نیروهای انتظامی شوند، مورد ضرب و شتم قرار می گرفتند.»

تاکنون منابع خبری جمهوری اسلامی ایران در این مورد خبری منتشر نکرده اند.

در همین حال، برخی گزارشهای تایید نشده حاکی از ممانعت نیروهای امنیتی از برگزاری مراسم روز جهانی کارگر در اهواز و هفت تپه است.

رئیس هیئت مدیره اتحادیه آزاد کارگران ایران صبح روز جمعه در پاسخ به این پرسش که چرا مقامات انتظامی و امنیتی مانع از برگزاری این مراسم می شوند، گفته بود: «کارگران از ابتدایی ترین حقوق خود مانند اعتصاب، تجمع و تشکل، محرومند.»

آقای عظیم زاده گفت: «اگر به کارگران فرصت برگزاری مراسم روز اول ماه مه را بدهند، کارگران برای رسیدن به خواسته های به حق خود گام برخواهد داشت.»

به رغم این رویدادها، در شهر کرمانشاه مراسمی به مناسبت روز جهانی کارگر از سوی تشکل های مستقل کارگری برگزار شد.

این مراسم در ساعت ۱۰ صبح در مقابل ساختمان استانداری شهر کرمانشاه و با شرکت حدود ۱۵۰ کارگر برگزار شد. جوانمیر مرادی، از اعضای هیئت مدیره اتحادیه آزاد کارگران ایران در کرمانشاه، از چگونگی این مراسم «رادیو فردا» گفت: «این مراسم با فراخوان اتحادیه آزاد کارگران ایران، انجمن صنفی کارگران برق و فلزکار کرمانشاه، کارگران کارخانه های چینی کرد، کاشی کرد، پتروشیمی پلی اتیلن سنگین و پتروشیمی اوره و آمونیاک کرمانشاه برگزار شده بود.»

مراسم در کرمانشاه، به گفته آقای مرادی، پس از قرائت بیانیه و به دنبال تهدید نیروهای لباس شخصی، در ساعت ۱۲ ظهر روز جمعه به پایان رسید.

بهروز کارونی- ۱۳۸۸/۰۲/۱۱

رادیو فردا

روز کارگر؛ از شیکاگو تا تهران

هزاران نفر در کشورهای مختلف جهان، روز اول ماه مه، روز جهانی کارگر، را گرامی داشته و به شدت به سیاست‌های اقتصادی دولت‌های حاکم، بسته شدن کارخانه‌ها

تظاهرات گروهی از کارگران ایرانی. عکس تزئینی است.

و بیکاری عده زیادی از کارگران و کارمندان اعتراض کرده‌اند. در تهران نیز چند هزار تن از کارگران به دعوت خانه کارگر، تشکیلات نیمه دولتی کارگری، در ساختمان این تشکیلات تجمع کردند.

این در حالی است که سازمان عفو بین الملل به مناسبت اول ماه مه، روز جهانی کارگر، در بیانیه‌ای از مقام‌های ایران خواست تا به سرکوبی اتحادیه‌ها و تشکل‌های صنفی مستقل کارگری پایان دهند.

این بیانیه خواستار آزادی رهبران و فعالان کارگری زندانی، بستن پرونده‌هایی که علیه شماری دیگر از فعالان کارگری تشکیل شده و پایان دادن به فشارها علیه اعضای اینگونه تشکل‌ها شده است.

به نوشته روزنامه بریتانیایی گاردین، اتحادیه‌های کارگری در فرانسه می‌گویند که سندیکاهای مختلف این کشور برای نخستین بار پس از جنگ جهانی دوم به صورتی جبهه‌ای واحد در این تظاهرات شرکت می‌کنند.

سندیکاهای فرانسه می‌گویند که این روزی تاریخی است و میلیون‌ها نفر در تظاهرات امروز شرکت می‌کنند.

به نوشته گاردین یک نظرسنجی در فرانسه نشان می‌دهد که ۶۶ درصد از فرانسوی‌ها می‌گویند که احتمال دارد که فرانسه در ماه‌های آینده با نا آرامی‌های شدید اجتماعی روبه‌رو شود.

در ترکیه نیز چند هزار تن از اعضای اتحادیه‌های کارگری و فعالان چپ، در استانبول گردهم آمده و بیانیه‌های را خواندند. در جریان برگزاری این مراسم، میان صدها تن از تظاهرکنندگان و نیروهای امنیتی در میدان تقسیم در مرکز استانبول درگیری‌هایی روی داد.

پارلمان ترکیه روز چهارشنبه این هفته، در مصوبه‌ای، اول ماه مه را بار دیگر روز تعطیل عمومی اعلام کرد.

در مسکو هزاران تن از اعضای اتحادیه‌های کارگری نیمه دولتی و هواداران حزب حاکم «روسیه متحد»، وابسته به ولادیمیر پوتین، ضمن اعلام حمایت خود از دولت، خواستار رسیدگی به مطالباتشان شدند. چند هزار تن از هواداران حزب کمونیست نیز با راهپیمایی در مسکو، خواهان کناره‌گیری دولت بودند. آنها شعارهایی را در حمایت از جوزف استالین می‌دادند.

نگاهی به تاریخ

روزی که به یاد تحسن و اعتراض کارگران در شیکاگو در ایالات متحده در سال ۱۸۸۶ میلادی به این نام شهره شد. کارگران در شیکاگو خواهان آن بودند که ساعت کاری روزانه به هشت ساعت کاهش پیدا کند. دو روایت متفاوت از آنچه در آن روز رخ داد وجود دارد. روایت اول این است که پلیس به جمع تظاهرکنندگان حمله کرد. حمله خشونت باری که با تیراندازی به سوی کارگران همراه بود و جان بسیاری از آنها را گرفت.

رنگ سرخ، به یاد خون کارگرانی که در آن روز در خیابان‌های شیکاگو به زمین ریخت، به یکی از مهم‌ترین نمادهای اعتراض‌های کارگری تبدیل شد. این روایت در نشست معروف احزاب سوسیالیست در پاریس، مشهور به بین‌الملل دوم، بیان شد.

اما روایت دوم این است که از ماه فوریه، کارگران شرکت مک کورمیک در شیکاگو دست به تحصن زدند. این تحصن تا سوم ماه مه به درازا کشید. در این روز گروهی از آنارشیست‌ها که عمدتاً مهاجران آلمانی بودند به جمع تحصن‌کنندگان پیوستند.

اعتراض‌ها به شکل غیرقابل کنترلی به سطح شهر کشیده شد و یک روز بعد پرتاب یک بمب (احتمالاً توسط یکی از همکاران مخفی پلیس) جان هشت پلیس را گرفت و چند ده نفر را زخمی کرد.

اعتراض‌ها با دخالت پلیس پایان گرفت. چندی بعد چهارتن از فعالان کارگری، که احتمالاً مقصر نبودند، اعدام شدند. فارغ از اینکه کدامیک از این روایت‌ها درست است، خواسته کارگران متحصن شیکاگویی امروزه در همه جای دنیا بر زبان جاری می‌شود و دیگر کسی موظف نیست که بیش از هشت ساعت در طول شبانه‌روز کار کند.

چهار سال پس از حادثه خونبار شیکاگو، به یاد آن روز و تحصن کارگران، اول ماه مه برای اولین بار به شکل رسمی گرامی داشته شد و از آن پس، اول ماه مه به عنوان «روز جهانی کار»، «روز کارگر» یا «روز بین‌المللی گرامی‌داشت طبقه کارگر» مشهور شد.

رادیو فردا- ۱۳۸۸/۰۲/۱۱

اول ماه مه: روز جهانی کارگر

(بی بی سی)

به مناسبت روز اول ماه مه (۱۱ اردیبهشت)، روز جهانی کارگر، مراسمی در محل خانه کارگر در تهران برگزار شده است.

سابقه بزرگداشت روز جهانی کارگر به تلاش در پیشبرد و حمایت از حقوق کارگران در کشورهای صنعتی اروپا و آمریکا در اواخر قرن نوزدهم و مخالفت های سازمان یافته با این تلاش ها باز می گردد.

تحول اقتصادی موسوم به "انقلاب صنعتی" در اواخر قرن هجدهم در اروپا

سابقه برگزاری روز کارگر به مبارزات کارگران در آمریکا باز می گردد

بروز کرد و در خلال دهه های بعد، به سرعت در بخش هایی از جهان، و عمدتاً در اروپا و آمریکا، رشد یافت. انقلاب صنعتی نظام تولید را از شکل قبلی سنتی آن خارج ساخت و به نظام سرمایه داری، به خصوص در قابل نظم کارخانه ای، تبدیل کرد.

در اکثر کشورهای غربی، نیروی کار در دوران ماقبل سرمایه داری عمدتاً شامل دهقانانی بود که به صورت رعیت یا مستاجر زمینداران بزرگ، فعالیت داشتند و در ازای اجازه استفاده از زمین، بخشی از محصول خود را به شکل اجاره یا بهره مالکانه به مالک می پرداختند.

مشخصه کشاورزی دهقانی وابستگی کامل دهقان به زمین اربابی بود که نه تنها معاش خانواده او را تامین می کرد،

بلکه سایر جوانب زندگی و روابط اجتماعی و سیاسی آنان را نیز شکل می بخشید.

در برخی از مناطق جهان، از جمله در بخش هایی از آمریکا، بخش عمده ای از تولید کشاورزی با استفاده از نیروی کار برده ها صورت می گرفت که نه تنها به زمین وابسته بودند، بلکه به عنوان اموال برده داران، خرید و فروش می شدند و حق ترک زمین را نداشتند.

در دوره قبل از سرمایه داری، فعالیت تولیدی بیرون از بخش کشاورزی به کارگاه های کوچک استادکاران منحصر می شد که برای تامین نیروی کار مورد نیاز، به پذیرش شاگرد یا کارآموز مبادرت می کردند که برای مدتی معین، به طور کامل در حمایت استادکار، از جمله از نظر تامین خوراک و مسکن، قرار داشتند.

با ظهور نظام سرمایه داری، روابط کار و تولید تحول یافت به نحوی که نیروی کار به عنوان کارگر در ازای دریافت دستمزدی معین به استخدام سرمایه دار در می آمد در حالیکه رابطه کارفرما و کارگر از حد کار در برابر دستمزد فرا تر نمی رفت و به خصوص، کارفرما هیچ مسئولیتی در قبال زندگی خصوصی و اجتماعی کارگران بر عهده نداشت.

استقرار نظام سرمایه داری به منزله تحولی مثبت در آزادی انسان از قیود قدیمی اجتماعی بود اما همزمان، به کارفرما امکان آن را می داد تا با بهره برداری از اجبار کارگران به امرار معاش از طریق فروش نیروی کار، شرایط دلخواه خود را به آنان تحمیل کند.

به همین دلیل، جوامع سرمایه داری برای چندین دهه شاهد شرایط دشوار کار و زندگی طبقه کارگر بود که غالباً در مقابل دستمزدی که تنها برای تامین حداقل نیازهای او کفایت می کرد، ناگزیر بود ساعاتی طولانی را در شرایط نامساعد کارخانه ها به کار بپردازد بی آنکه از امکاناتی که امروزه به عنوان حقوق اولیه انسانی شناخته شده، برخوردار باشد.

جنبش های کارگری و اول ماه مه

اقتصاد کشورهای سرمایه داری در خلال قرن نوزدهم به سرعت رشد کرد که به منزله رشد تولید و افزایش نیاز سرمایه داران به نیروی کار هرچه بیشتر و در نتیجه، کمبود نسبی عرضه نیروی کار به خصوص در دوره های رونق اقتصادی بود.

آگاهی از وابستگی متقابل سرمایه و کار در دهه های پایانی قرن نوزدهم باعث شد تا کارگران خواست هایی را برای بهبود شرایط کار، از جمله افزایش دستمزد، قانونمند شدن ساعات کار، محیط بهتر کار و امنیت نسبی شغلی مطرح کنند و برای تحقق این خواست ها، به ایجاد تشکل هایی، موسوم به اتحادیه ها یا سندیکاهای کارگری مبادرت ورزند.

هدف از ایجاد این تشکل ها، همبستگی و اتحاد کارگران در برابر اجحاف کارفرمایان و امکان دست زدن به اقدامات دستجمعی به منظور طرح و مراسم پیشبرد خواست کارگران بود. تا اینزمان، شرایط اجتماعی، اقتصادی و

روز کارگر در بسیاری از کشورهای جهان برگزار میشود

سیاسی جوامع غربی به نحوی تغییر یافته بود که بسیاری از کشورهای قوانینی را درمورد اجازه تشکیل سازمان های

کارگری به تصویب رساندند و موجودیت و فعالیت آنها را به رسمیت شناختند به نحوی که اتحادیه کارگری بتوانند به عنوان نماینده کارگران و از سوی آنان به مذاکره و چانه زنی با کارفرمایان بپردازند. با اینهمه، قدرت مالی، همراه با نفوذ سیاسی سرمایه داران در اکثر کشورها در حدی بود که در بسیاری موارد، کارفرمایان به سادگی قادر به مقاومت در برابر خواست کارگران بودند و در این زمینه، از حمایت دولت ها برخوردار می شدند.

از جمله، در اوایل دهه ۱۸۸۰، تلاش تشکل های کارگری ایالات متحده برای تصویب قوانینی به منظور کاهش ساعات کار بدون کاهش دستمزد با مخالفت کارفرمایان و دولت مواجه شده و به نتیجه نرسید. در واکنش به تعلل قانونگذاران در تصویب قانون هشت ساعت کار در روز، فدراسیون اتحادیه های صنفی و کارگری آمریکا در جلسه ای در سال ۱۸۸۴ دو سال به دولت و کارفرمایان مهلت داد تا قانون هشت ساعت کار را به تصویب برسانند و به اجرا بگذارند.

با خودداری مقامات از پذیرش این درخواست، در روز اول ماه سال ۱۸۸۶، تظاهرات گسترده ای در شماری از شهرهای آمریکا برگزار شد و به خصوص در شهر شیکاگو، چند ده هزار نفر در حمایت از این خواست دست به اعتصاب و راهپیمایی زدند که چند روز ادامه داشت.

ادامه تظاهرات سرانجام در شامگاه ۴ مه به خشونت گرایید و در جریان برخورد تظاهرکنندگان و پلیس در ناحیه هی مارکت شیکاگو، وقوع انفجار در میان نیروهای پلیس، باعث تیراندازی ماموران به سوی تظاهرکنندگان شد که در اثر آن، تعدادی از کارگران کشته شدند.

در مورد جزئیات این واقعه، که محاکمه و اعدام چند نفر به اتهام شورش و قتل ماموران پلیس را در پی داشت، ادعاهای متقابل دو طرف و نظرات متفاوتی ابراز شده، اما آنچه که مسلم است اینکه مبارزه برای تصویب قانون هشت ساعت کار در روز برای چند سال با وقفه مواجه شد.

با اینهمه، به دعوت تشکل های کارگری آمریکا در روز اول ماه مه سال ۱۸۹۰، تظاهرات گسترده دیگری صورت گرفت و در سال بعد هم، در همین روز مراسمی را به عنوان بزرگداشت روز کارگر برگزار کردند. در سال های بعد و با قدرت گرفتن جنبش های سوسیالیستی در شماری از کشورهای جهان از اوایل قرن بیستم، روز اول ماه مه به عنوان روز جهانی کارگر مورد توجه خاص قرار گرفت.

روز جهان کارگر در ایران

در حال حاضر، روز اول ماه مه - روز جهانی کارگر - در بسیاری از کشورها به عنوان روز بزرگداشت کارگران و دستاورد تشکل های کارگری در حمایت از حقوق آنان، به رسمیت شناخته شده و مراسمی به همین مناسبت برگزار می شود و کشورهای متعددی هم این روز را تعطیل عمومی یا کارگری اعلام کرده اند. در ایران، نخستین مراسم بزرگداشت روز جهانی کارگر در سال ۱۹۲۱ (۱۳۰۰ شمسی) و به ابتکار یک تشکل چپگرا به نام

قوانین ایران به کارگران اجازه فعالیت سندیکایی نمی دهد

"شورای مرکزی فدراسیون سندیکای کارگری" و در حالی برگزار شد که شمار کارگران شاغل در واحدهای نوین تولیدی، به استثنای صنعت نفت، بسیار محدود بود و عمدتاً به کارگران واحدهای کوچکی مانند چاپخانه ها، کارگاه های تولیدی و البته کارکنان بخش دولتی منحصر می شد.

با اینهمه، نفوذ افکار غربی در ایران از زمان انقلاب مشروطه، که به ویژه تحت تاثیر بازگشت کارگران مهاجر ایرانی از شهرهای روسیه، به خصوص باکو و عشق آباد، قرار داشت، باعث آغاز نهضت سندیکایی پس از پیروزی انقلاب مشروطه شده بود که در سال های بعد هم ادامه یافت.

فعالیت آزاد سندیکایی و بزرگداشت روز اول ماه مه، در مواردی با برپایی راهپیمایی هایی، تا سال ۱۳۱۰ و تصویب قانون مقابله با مرام اشتراکی (کمونیسم) ادامه داشت اما پس از آن، با تحت فشار قرار گرفتن گروه های چپگرا، کمابیش به دست فراموشی سپرده شد.

این وضعیت تا زمان استعفای رضاشاه در سال ۱۳۲۰ تغییری نیافت اما ظهور مجدد گروه های چپ و احزاب سوسیالیست، به ویژه با برخورداری از حمایت نیروهای ارتش شوروی در ایران، فعالیت های سندیکایی و بزرگداشت روز اول ماه مه بار دیگر از سر گرفته شد و تا سقوط دولت محمد مصدق در سال ۱۳۳۲، کمابیش مشهود بود.

پس از سقوط دولت دکتر مصدق، تشکیل و فعالیت اتحادیه های مستقل کارگری با محدودیت هایی مواجه شد و همراه با آن، مراسم روز اول ماه مه، که به نظر بسیاری، با گروه ها و کشورهای کمونیست ارتباط نزدیک داشت، کمابیش نادیده گرفته شد.

اگرچه در دهه ۱۹۶۰، نهادی با عنوان "سازمان کارگران ایران" پایه گذاری شد اما منتقدان دولت وقت آن را یک تشکل دولتی توصیف کردند که از استقلال برخوردار نبود و نمی توانست نماینده واقعی کارگران محسوب شود.

پس از انقلاب اسلامی سال ۱۹۷۹، و با توجه به نقش اعتصاب های کارگری در جریان انقلاب، تلاش هایی برای احیای جنبش های کارگری و تشکیل اتحادیه های مستقل آغاز شد اما این اقدامات، بدون حمایت قانونی دولت، نتیجه چندانی به دنبال نیاورد.

در واقع، تا سال ۱۹۹۰ و تصویب قانون کار جمهوری اسلامی در مجمع تشخیص مصلحت، هیچ چارچوب قانونی برای تشکیل اتحادیه های کارگری وجود نداشت و با تصویب این قانون نیز، زمینه مساعدی برای فعالیت های سندیکایی، به شکل رایج در سایر کشورها، فراهم نیامد.

در واقع، قانون کار جمهوری اسلامی اتحادیه های آزاد کارگری را به رسمیت نمی شناسد و به جای آن، تشکیل نهادهایی تحت عنوان شوراهای اسلامی کار را تجویز می کند که براساس قانون شورای اسلامی کار مصوب سال ۱۹۸۴ تشکیل می شود و وظیفه آنها حل و فصل اختلافات کارگر و کارفرماست.

بر خلاف اتحادیه های مستقل کارگری، اعضای شورای اسلامی کار، که می تواند در کارگاه هایی با بیش از سی و شش کارگر تشکیل شود، منحصر به نمایندگان منتخب کارگران نیست بلکه علاوه بر آنان، نمایندگان مدیریت نیز در آن عضویت دارند و، براساس قانون، نقش مشورتی برای مدیریت را ایفا می کند.

قانون کار ایران همچنین ابزار اصلی فعالیت های سندیکایی، شامل حق اعتصاب را به رسمیت نمیشناسد، در حالیکه

به گفته مدافعان تشکلهای مستقل کارگری، تنها وسیله موثر کارگران در برابر کارفرما، حق خودداری از فروش نیروی کار خویش و به تعطیل کشاندن تولید است.

سازمان بین المللی کار نیز در برخی از گزارش های خود ساختار و ماهیت شورای اسلامی کار، و نهاد خانه کارگر را که به عنوان تشکل سرتاسری کارگران در ایران مورد تایید حکومت قرار دارد، منطبق با خصوصیات اتحادیه های آزاد و مستقل کارگری ندانسته است.

در عین حال، تشکلهای کارگری جمهوری اسلامی در سالهای اخیر، از جمله امروز (جمعه، ۱۱ اردیبهشت)، مراسمی را به مناسبت روز جهانی کارگر برگزار کرده و در جریان آن، خواست های اصلی کارگران را مطرح ساخته اند.

(بی بی سی) - ۲۰۰۹-۰۵-۰۱

روز اول ماه مه یا روز جهانی کارگر

به قلم : شهلا رستمی

رادیو فرانسه

همه ساله در این روز ما به تاریخچه روز اول ماه مه یا روز جهانی کارگر می پردازیم و امسال نیز از این روند مثبتی نیست. در این روز در سراسر جهان، به جز در آمریکا، هزاران نفر به خیابانها می ریزند تا این روز را گرامی بدارند و یا چون امروز، از آن برای نشان دادن ناخشنودی های خود از سیاست های دولت، استفاده کنند.

جالب اینجاست که فشار سندیکاها در آمریکا باعث شد در روز اول ماه مه ۱۸۸۶، ۲۰۰,۰۰۰ کارگر بتوانند ساعات کار روزانه خود را به هشت ساعت کاهش دهند. در واقع پیش از این تاریخ، شماری از کارگران توانسته

تظاهرات روز کارگر در پاریس. (عکس: رویترز)

بودند به خواسته های خود برسند، اما ۳۴۰,۰۰۰ تن دیگر ناچار شدند دست به اعتصاب بزنند و از این راه حق خود را بگیرند.

در روز سوم مه، طی تظاهراتی در شیکاگو سه نفر کشته شدند و در فردای آن روز یک راهپیمایی اعتراضی انجام گرفت. اما وقتی شمار تظاهر کنندگان کاهش یافت، بمبی منفجر شد که به کشته شدن پانزده مأمور پلیس انجامید. در پی این رویداد، سه سندیکالیست آنارشویست به حبس ابد محکوم شدند و پنج سندیکالیست دیگر به چوبه دار سپرده شدند. سه سال بعد، در کنگره "انترناسیونال سوسیالیسم" در پاریس، شرکت کنندگان بر این شدند که ساعات کار روزانه را که بین ده تا دوازده ساعت بود، به هشت ساعت کاهش دهند. سپس در روز ۲۰ ژوئن ۱۸۸۹، شرکت کنندگان در کنگره خواستار این شدند که در یک روز معین، در سراسر جهان و در همه شهرها، کارگران کارفرماهای خود را برای کاهش ساعات کار و دیگر خواست های مطرح شده در کنگره یاد شده، زیر فشار بگذارند. اما پیش از پیاده شدن این تصمیم، در روز اول مه ۱۸۹۰ اولین تظاهرات برپا شد. سپس در روز اول ماه مه ۱۸۹۱، تظاهرات به خشونت انجامید و ۸ قربانی زیر بیست سال بر جا گذاشت.

یکی از این قربانیان، "ماری بلوندو" بود که بر او لباس سپید پوشانده، گلهای بسیاری افشاندند و او را تبدیل به سمبل

آن روز کردند.

در پایان جنگ اول جهانی، و در سال ۱۹۱۹، کاهش ساعات کار در روز به ۸ ساعت در هدف های معاهده "ورسای" گنجانده شد. اما از آن پس، خواست ها دیگر به کاهش ساعات کار محدود نگردید و گستره آن به بسیاری از زمینه های دیگر کشیده شد. جالب اینجاست که هیتلر، به منظور جلب توجه طبقه کارگر، روز اول ماه مه را تعطیل همراه با حقوق اعلام کرد و فرانسه در سال ۱۹۴۱، یعنی در زمان اشغال این کشور توسط آلمان نازی، از آلمان تقلید کرد.

در فرانسه، از همان سال ۱۸۹۰، طی تظاهرات، تظاهر کنندگان یک مثلث قرمز به سینه های خود می زدند که منظور از آن تقسیم ساعات روز به سه قسمت یکسان : کار، خواب و تفریح بود. چند سال بعد این مثلث جای خود را به گل نسترن داد و سپس گل برف و یا موگه در سال ۱۹۰۷ جانشین آن گردید. در نتیجه در روز اول ماه مه، فروش این گل، که سمبل امید به شمار می آید، برای همه جایز است و اکثراً به یکدیگر گل موگه هدیه می دهند.

شهلا رستمی

رادیو فرانسه

تاریخ انتشار مقاله ۲۰۰۹/۰۵/۰۱ به روز شده ۲۰۰۹/۰۵/۰۱: ۲۰۰۹۱۵: ۰۵/۰۵/۰۱ TU